

Bilag til: Evaluering af direkte genbrug på Genbrugsstationen		
Sagsbehandler: Affald og Genbrug	Dato:	01.12.2022
Til: KB	J. nr.:	07.04.20-A00-1-21

Aktiviteten med direkte genbrug kom i stand efter Kommunalbestyrelsens beslutning om at etablere et be-mandet område til direkte genbrug på den eksisterende genbrugsstation, på Kommunalbestyrelsens møde den 11. maj 2021 (sag nr. 43).

Området er siden blevet etableret i form af en pavillon på ca. 80 m², der danner rammen om et genbrugshus, og en 10 fods skibscontainer, hvor borgere kan stille ting til genbrug (donationscontainer). Genbrugshuset åbnede den 1. oktober 2021 og har således været åben så længe, at der nu er tilstrækkeligt med erfaringer til en evaluering.

Samarbejde med de frivillige organisationer

Aktiviteten om direkte genbrug er en udmøntning af et af initiativerne Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi af 16. juni 2020, hvor kommunerne bl.a. forpligtes til at etablere direkte genbrug på genbrugspladserne og hvor genstandene skal gøres tilgængelige til private aktører, borgere og frivillige organisationer. Initiativet er implementeret i Rødovre Kommunes Affaldsplan 2022-2033 under Tema 3, hvor det er beskrevet, at de frivillige hjælpeorganisationer vil blive inddraget i processen. Initiativet er desuden beskrevet i indsats nr. 28 i Rødovre Kommunes Klimahandlingsplan.

Affald og Genbrug har derfor fra start taget kontakt til de frivillige organisationer, som har en fysisk genbrugsbutik i Rødovre Kommune, og inviteret dem til samarbejde om ting afleveret til genbrug.

Kirkens Korshær og Danmission viste interesse, og de blev vist rundt i genbrugshuset, og så hvad det er for genstande, som genbrugshuset modtager. Tilbage meldingen var, at det ikke adskiller sig fra de ting de selv får doneret. De er efterfølgende blevet tilbudt at kunne tage ting fra donationscontaineren i et afgrænset tidsrum - fire dage om ugen, en uge ad gangen, men ingen af de frivillige organisationer har hentet ting fra donationscontaineren. Derudover må de dagligt tage tre ting fra genbrugshuset – på lige fod med borgerne. Begrænsningen på de tre ting fra genbrugshuset skyldes, at de har mulighed for at hente fra container før vores medarbejder bruger tid på at flytte og klargøre ting til genbrugshuset.

Mod forventning er det blevet sådan, at to af organisationerne (Røde Kors og Danmission), når de smider ikke salgbare genstande ud på genbrugsstationen, først kører til genbrugshuset og spørger, om der er noget vi kan bruge. Det er der ofte, og der er opstået et fint samarbejde, hvor flowet af varer går den modsatte vej af hvad der var forventet i Rødovre Kommunes DK2020 Klimahandlingsplan. På genbrugsstationen i Rødovre Kommune går flowet fra de frivillige organisationer til kommunen.

Når ting som ikke kan sælges i de frivilliges butikker i stedet afsættes i kommunens genbrugshus er det i nogen grad et spørgsmål om pris, men det er i høj grad også et spørgsmål om, at de frivillige organisationer får så mange varer, at de ikke har plads til det hele. Tingene får ikke lov til at stå særlig længe i deres butikker, inden de må køres på genbrugsstationen.

En anden grund til succesen med at få afsat varerne fra genbrugshuset kan, ud over at de er gratis, også tilskrives, at Teknisk Forvaltning har lagt vægt på, at genbrugshuset skal fremme genbrug ved at præsentere va-

terne "fra deres bedste side" og i en sammenhæng med sans for farver og stemninger. Det er også den tilbagemelding, som Teknisk Forvaltning har fået, når genbrugshuset er fremvist for andre kommuner eller forsyningsselskaber.

Der er ingen tvivl om, at det fremmer genbrug markant, hvis tingene er præsenteret på en indbydende måde.

Regler for genbrugshuset

For at begrænse såkaldte superklusere er der fra starten sat en begrænsning på maks. tre ting pr. besøgende pr. dag. Til gengæld er tingene gratis. "Prisen" består i, at tingene skal vejes ved udgangen og vægten registreres. På den måde holdes der øje med antallet af kunder og den mængde der går til direkte genbrug.

Der er 20-30 faste gengangere næsten hver dag, som står klar når genbrugshuset åbner. Det er både almindelige borgere som henter ting hver dag, men også flygtninge og udefrakommende professionelle opkøbere til loppemarkeder, der har fundet frem til genbrugshuset. Når genbrugshuset har skiftet udstilling først på måneden kan der stå og vente op til 70 personer på at komme ind, når genbrugshuset åbner.

Antallet af besøgende er støt stigende og der er desværre en del, som ikke respekterer reglerne om maks. tre ting. Der er tyverier og snyd, hvor ting gemmes i tæpper eller tasker. Nogen forsøger også at gemme ting i genbrugshuset, så de kan hente det dagen efter.

Der opstår konflikter med borgere, som ikke vil acceptere, at der er begrænsning på, hvor meget de må hente gratis. Der er en del ukrainske borgere, som henter ting i genbrugshuset, hvor sprogvanskeligheder og forståelsen af, at man kun må tage tre ting har givet anledning til konflikter.

Mange forventer desuden, at genbrugshuset er som en butik, hvor man kan få råd og vejledning, men det har aldrig været hensigten, og det er der heller ikke afsat ressourcer til. Hensigten har hele tiden været, at fremme direkte genbrug ved at stille ting til rådighed.

I genbrugshuset er personalet først og fremmest ansat til at tømme donationscontaineren og stille ting frem på en præsentabel måde i genbrugshuset, samt veje de ting, som går til genbrug. Der er ikke afsat personale-mæssige ressourcer til andet, og det er heller ikke planen.

Forventningen om, at personalet har tid til at vise rundt og finde ting på forespørgsel har desværre også givet anledning til konflikter, når personalet har måtte afvise at fremsøge eller teste ting, når der er travlt med andre opgaver.

Borgerne har også haft svært ved at forstå, at nogle af de ting som står på medarbejdernes arbejdsbord ikke kan tages til genbrug. Det kan være ting fra den sorte container, der ikke er klar til at blive sat på hylder, eller medarbejdernes arbejdsredskaber eller værktøj. Generelt er der flere, som ikke forstår reglerne eller respekterer medarbejderne.

Den sorte donationscontainer

Containeren, hvor borgerne giver ting til genbrug bruges flittigt, men det er ikke alle, som respekterer de regler vi har sat op: Det er ikke tilladt at tage ting fra containeren, og vi modtager ikke blandede usorterede flyttekasser.

Medarbejderen skal tit bede folk om at lade være med at gå og rode og tage ting inde i containeren, og en del af det som stilles ind, afleveres som blandede poser eller papkasser.

Nogle borgere bruger containeren som en nem måde at komme af med en blandet bunke af genstande på en nem måde. En del af det som afleveres på den måde er nemlig affald og ikke egnet til genbrug. Det kan være en trailer med gamle møbler og nogle kasser med forskellige ting, der ligner noget fra rydning af en kælder.

Her er det nemt at køre bilen og traileren direkte hen til donationscontaineren, og stille alt til genbrug, så man slipper for at gå rundt på genbrugsstationen og sortere affaldet.

Det medfører desværre, at medarbejderne på genbrugsstationen skal bruge tid og kræfter på at sortere og bære affald ud i de respektive containere på pladsen. Tid som kunne være brugt på andre opgaver som vejledning af borgere, eller sortering af farligt affald. Det presser deres arbejdsdag unødigt.

Åbningstider

Det var fra starten besluttet, at genbrugshuset har skal holde åbent hver dag i følgende tidsrum:
Mandag-fredag kl. 13-17 og lørdag-søndag kl. 12-16.

Efter ca. et halvt års tid blev det indført, at genbrugshuset holder lukket den første mandag i hver måned. Det er for at få tid til at skifte ud i udstillingen.

Data

I 2022 er der i perioden 1. januar 2022 til 30. november 2022 registreret:
23726 borgere der har taget ting med: (26591 siden åbning 1. oktober 2021)
75,0 ton taget med til genbrug (84,8 ton siden åbning 1. oktober 2021)

Antallet af besøgende på en søndag er nu oppe på et antal, hvor det er svært at få tid til andet end at passe vægten. I åbningstiden på de fire timer kan der være op til 200 besøgende. Det efterlader stort set ingen tid til at tømme donationscontaineren og holde orden.

Den oprindelige målsætning på 100 ton genbrug pr år er ikke nået, men i den målsætning var der også medregnet byggematerialer. De 75 ton på 11 måneder består næsten udelukkende af nips og små møbler, så hvis betingelserne for bedre genbrug af byggematerialer forbedres, er målet på 100 ton om året absolut realistisk.

Fremtiden

Teknisk Forvaltning vurderer, at det vil give mening at ændre på driften af genbrugshuset, og afprøve andre rutiner i forhold til bemanning, åbningstider og arbejds gange, for at udnytte de nuværende ressourcer bedst muligt. I den forbindelse har Teknisk Forvaltning identificeret følgende opmærksomhedspunkter:

Åbningstid:

Arbejdet med at holde genbrugshus, område, lager og container ryddeligt er større end forventet. Hvis der ikke tilføres flere arbejdstimer, kan åbningstiden ændres, så der er kortere åbningstid, og derved længere tid til alt det andet.

Regler:

Begrænsning på tre ting er med til at sikre, at flere har en chance for at finde nogle gode ting, men det giver også anledning til konflikter. Teknisk Forvaltning vil afprøve andre modeller, men stadig med fokus på genanvendelse og at så mange Rødovreborgere som muligt, kan få adgang til de gode ting. Det kunne være at øge antallet af ting eller holde temauger, hvor antallet af f.eks. legetøjsting er frit.

Byggematerialer:

Teknisk Forvaltning vil arbejde på at skabe nogle bedre betingelser for aflevering af byggematerialer til genbrug, så endnu flere ton kan gå til genbrug. Det vil kræve en mere fleksibel indretning af selve genbrugspladsen, og en ændring af arbejds gange.

De ovenstående erfaringer og forsøg vil Teknisk Forvaltning bruge til at indrette genbrugshuset bedst muligt på den nye genbrugsstation.